

Abdülmecid'in İrlanda halkına yaptığı yardım 'efsane' değilmiş

SAMET ALTINTAŞ
 İSTANBUL
 10/03/2012

İrlanda Cumhurbaşkanı Mary McAleese, Sultan Abdülmecid Han'ın ülkesine kıtlık sebebiyle yaptığı yardımı efsane diye nitelendirse de, Osmanlı arşivlerindeki belge biddiayı çürütüyor. Tarihçi Harun Tüncer, İrlanda'nın ileri gelenleri tarafından 1847'de Sultan Abdülmecid'e yazılan teşekkür mektubunun yardımın österisi olduğunu söylüyor.

Osmanlı padişahlarından 31'incisi Abdülmecid Han'ın kıtlık sebebiyle İrlanda halkına yaptığı maddî ve manevî yardımlar, İrlanda Cumhurbaşkanı Mary McAleese tarafından 'efsane' olarak nitelendirilmişti. Ancak Osmanlı arşivlerinde yer alan belgeye göre İrlanda'nın ileri gelenleri, 1847 yılında Abdülmecid'e teşekkür mektubu yazmış. Mektupla alakalı araştırma yapan Yedi Kıta Derneği yazarlarından tarihçi Harun Tüncer, İrlanda basınının söz konusu yardımı kabul etmemelerinin anlaşılabilir olduğunu belirtiyor. 20. yüzyılın başında İrlanda Millî Kütüphanesi'nin yandığını hatırlatan Tüncer, belgenin İrlandalılarda olmadığını kaydediyor. Mektubun aydınlatıcı bilgiler verdiğini ifade eden Tüncer, "Mektubun bizdeki kopyası Sultan Abdülmecid Han'ın kıtlık mağdurlarına İrlanda ahalisine aynî ve nakdî yardımda bulunduğunu österiyor." diyor.

Sultan Abdülmecid'in kıtlık sırasında gönderdiği yardım tartışma konusu olmuştu. Bazı tarihçiler "Osmanlı'nın nehirden yardım gönderdiği söyleniyor ama o dönemde nehir kurmuştu" iddiasında bulunurken, bazıları da Abdülmecid'in emriyle Osmanlı donanmasının Boyne Nehri'nden hareket ederek Drogheda'ya yardım ulaştırdığını kabul ediyor. Hatta bu tarihten sonra Drogheda kentinin resmi sembol olarak ay yıldızı kullandığı belirtiliyor, şehrin takım logosunda da ay-yıldız yer alıyor. Fakat geçtiğimiz günlerde Irish Daily Mail gazetesi de Osmanlı'nın İrlanda'ya yardım göndermediğini öne sürdü. Makalede, ay-yıldızın Osmanlı'nın yardımını nedeniyle benimsenmediği, Ay-yıldız simgesinin çemişinin ilk haçlı seferine kadar dayandığı belirtildi. Gazete, nehirden gemilerle yardım

gönderildiği iddialarını ise "O dönemde Blyne Nehri'ne köprü yapılması gündemdeydi. Halk köprüyü düzgün yapmak için sükakışını dördördü ve nehri 1855'e kadar kurtuttu" diyerek yalanladı.

İşte mektuptan bazı kılmalar

Zat-ı Şahaneleri Osmanlı Mülkünün İltanı Abdülmeid Han'a,

aşağıda imzası bulunan biz İrlanda eşrafı, siz zat-ı devletlerinin mağdûr ve perişan İrlandalılara karşı gösterdiğiniz alaka ve geniş kereminiz dileyisiyle minnet ve en derin şükranlarımızı arz için müsaade istirham ediyürüz. Yine ahalimiz adına ihtiyaçlarımızın görülmesi için siz zat-ı şahaneleri tarafından yapılan bin sterlinlik nakdî yardım sebebiyle teşekkürle esaret eyliyürüz. Hikmet-i ilahî memleketimizi başlıca gıda maddesinden mahrum etti; ahalimizi hiçbir medenî millete isabet etmeyen kıtlığa düşür eyledi. Bçetin zamanda felaketzede İrlandalıların kendilerini ve ailelerini açlıktan kurtarmak için kendilerinden daha az belaya uğrayan diğer ülkelerin kerem ve ihsanına el açmaktan başka çaresi kalmadı. Biz zat-ı âlileri yapılan bççağrıya evap verdiniz. Onlara ırkdaşımızı yılmaktan kurtaran bçvakitli ve ömert yardımınız için İrlanda ahali adına zat-ı şahanelerine minnet ve şükranlarımızı arza müsaade riâ ediyürüz."